

ŚWIATOWY DZIEŃ NORMALIZACJI

- 2 | Słowo wstępu - Tomasz Schweitzer
- 3 | Normy Międzynarodowe gwarantują pozytywne zmiany - *przestanie ISO, IEC i ITU*

EDUKACJA NORMALIZACYJNA

- 4 | Potrzeba edukacji normalizacyjnej - Zygmunt Niechoda
- 5 | Normalizacja w edukacji. *Działania PKN w 2013 r.* - B.K.
- 7 | Normy a przedsiębiorczość - wywiad z T. Sławeckim
- 9 | Decyzja w rękach młodych - wywiad z K. Semikiem
- 11 | Normalizacja na Podkarpaciu - wywiad z J. Wojtasem

SEKTORY PKN

- 13 | Informacje z sektorów

KOMITETY TECHNICZNE

- 18 | Komitety Techniczne - sierpień 2013 r.

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor odpowiedzialny:
Joanna Skalska - tel. 22 556 74 62
Redaktor:
Barbara Kęsik - tel. 22 556 74 60
Skład:
Oskar Sztajer - tel. 22 556 77 62

REDAKCJA:

00-950 Warszawa, skr. poczt. 411
ul. Świętokrzyska 14
e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny
ul. Świętokrzyska 14,
00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny
Zdjęcia © Fotolia.com

ŚWIATOWY DZIEŃ NORMALIZACJI

14 października 2013 r.

Nie bez przyczyny październikowy numer „Wiadomości PKN” jest poświęcony edukacji normalizacyjnej.

Od edukacji młodych ludzi zależy przyszłość normalizacji, która jest, niestety, zagrożona. Światowy Dzień Normalizacji jest okazją, aby napisać parę słów na ten temat.

Większość organizacji normalizacyjnych uważa, że coraz częściej normalizacja jest postrzegana jako narzędzie zarządzania gospodarką, zarówno w skali regionalnej, jak i globalnej. Jest to sprzeczne z zasadami gospodarki wolnorynkowej, w której normalizacja odgrywa bardzo ważną rolę w utrwalaniu zasad swobody gospodarczej, odpowiedzialności za podjęte decyzje i społecznego podejścia do tworzenia norm.

Urzędowemu rozumieniu normalizacji sprzyja fakt ograniczenia kręgu uczestników procesu normalizacyjnego do tych samych osób na przestrzeni kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu lat. Brak nowych ekspertów jest widoczny we wszystkich organizacjach i na wszystkich poziomach. Dlatego organizacje normalizacyjne podejmują działania edukacyjne, zwracając uwagę młodzieży na wartości płynące z normalizacji, nie tylko te zawodowe, ale także i społeczne. Przodują w tych działaniach kraje azjatyckie, rozwijające kształcenie normalizacyjne na wszystkich poziomach edukacji. Zaskakujące jest to, że jednocześnie, kraje azjatyckie należą do największych zwolenników systemu obligatoryjnego...

Na poziomie europejskim trwają prace przygotowawcze do stworzenia ram organizacyjnych dla rozwoju edukacji normalizacyjnej w Europie. To potrwa, więc w Polsce nie czekamy na zakończenie tych prac tylko działamy, mamy własną politykę edukacyjną i **cierpliwie** ją realizujemy. Mam nadzieję, że skutecznie, ale to się okaże dopiero za 20 lat.

Z okazji Światowego Dnia Normalizacji życzenia kieruję do przedstawicieli młodego pokolenia. Mam nadzieję, że młodzież dostrzeże w normalizacji szansę na aktywne uczestnictwo w życiu gospodarczym i społecznym.

*Dr inż. Tomasz Schweitzer
Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego*

*Dr Klaus Wucherer
Prezydent IEC*

*Terry Hill
Prezydent ISO*

*Dr Hamadoun Touré
Sekretarz Generalny ITU*

Normy Międzynarodowe gwarantują pozytywne zmiany

Dzisiaj społeczność międzynarodowa musi zmierzyć się nie tylko ze zmieniającymi się rynkami globalnymi, lecz również z koniecznością odpowiedniego zbilansowania środków na wyzwania makroekonomiczne z pilną potrzebą skutecznej reakcji na zmiany klimatyczne. W tak złożonym środowisku Normy Międzynarodowe są potężnymi narzędziami służącymi do wprowadzania pozytywnych zmian poprzez uszczegóławianie specyfikacji, które otwierają globalne rynki, tworzą korzystne warunki dla biznesu, pobudzają wzrost gospodarczy i pomagają w złagodzeniu i dostosowaniu się do zmian klimatu.

Normy Międzynarodowe prezentują, wypracowany na zasadach konsensu, pogląd wiodących światowych ekspertów z różnych sektorów przemysłowych - począwszy od jednostek użyteczności publicznej działających w sektorze energetyki i efektywności energetycznej przez transport, systemy zarządzania, zmiany klimatu, ochronę zdrowia, bezpieczeństwo aż po techniki informacyjno-komunikacyjne. Dzieląc się swoją wiedzą w interesie publicznym, eksperci ze wspomnianych oraz wielu innych dziedzin spotykają się w celu opracowania norm, które upowszechniają innowacje we wszystkich krajach świata i w ten sposób zapewniają biznesowi, rządowi i społeczeństwu solidną platformę do pozytywnych zmian.

Normy sprzyjają szybszemu wzrostowi ekonomicznemu w krajach rozwijających się, rozpowszechniając najlepsze praktyki, dzięki czemu unika się „wyważania otwartych drzwi”. Biorąc pod uwagę silny związek między rozwojem gospodarczym a urbanizacją, normy stają się niezwykle ważne przy tworzeniu bardziej zaawansowanej i zrównoważonej infrastruktury w miastach, czyniąc je lepszym miejscem do życia.

Normy Międzynarodowe gwarantują, że wyroby, usługi i środowiska stają się łatwiej dostępne dla osób niepełnosprawnych.

Normy są również stosowane jako narzędzia pomagające w zmniejszaniu zmian klimatu poprzez poprawę efektywności energetycznej oraz zmniejszanie ilości odpadów i emisji gazów cieplarnianych. Normy przekazują najlepsze praktyki służące uzyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych, wprowadzają nowatorskie wymagania i procesy usuwania i przetwarzania odpadów oraz narzędzia do zwiększenia wydajności i zrównoważenia środowiskowego we wszystkich sektorach przemysłowych.

Międzynarodowe organizacje normalizacyjne takie jak IEC, ISO i ITU zapewniają spójność niezliczonej liczbie norm krajowych i regionalnych, tym samym harmonizując najlepsze praktyki światowe, eliminując techniczne bariery w handlu i wspierając wspólny postęp społeczno-gospodarczy.

Te wszystkie korzyści w rezultacie są przekazywane dalej - konsumentom - w postaci większego wyboru, wyższej jakości i niższych cen.

Sprawdzone korzyści z normalizacji pozwalają dzisiaj IEC, ISO i ITU na pośredniczenie w wypracowaniu światowego konsensu w podejściu do współczesnych wyzwań społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Zasady leżące u podstaw normalizacji międzynarodowej są obecnie bardziej istotne niż kiedykolwiek. Normy nadal gwarantują pozytywne zmiany poprzez usuwanie barier w komunikacji i współpracy, a prace IEC, ISO i ITU mają zasadnicze znaczenie dla opracowywania norm, które przekazują wiedzę do wszystkich krajów świata, tym samym stanowią budulec dla globalnego dobrobytu.

Potrzeba edukacji normalizacyjnej

Współczesny świat trudno sobie wyobrazić bez normalizacji i norm. Normalizacja stała się obecna w prawie wszystkich dziedzinach życia znacznie wykraczając poza tradycyjną domenę techniki. Normy stosowane są w ekonomii, zarządzaniu, wszelkiego typu usługach, a nawet w sferze społecznej. Jako uznane reguły do dobrowolnego stosowania wspomagają, a często nawet zastępują przepisy prawa, wzmacniając przez to rozwój społeczeństwa obywatelskiego, w którym zainteresowani obywatele decydują o tym, co i w jaki sposób chcieliby osiągnąć. W ostatnich dekadach znacząco wzrosła zarówno ich rola, jak i obszary, których dotyczą. Normalizacja przynosi korzyści zarówno dla państwa jako całości, jak też dla przedsiębiorstw, konsumentów, pracowników czy środowisk naukowych.

Normalizacja w dokumentach UE

Unia Europejska w swych dokumentach strategicznych uznaje rolę normalizacji w polityce i gospodarce europejskiej oraz zachęca do rozwijania systemów edukacyjnych w tym zakresie. Rada Unii Europejskiej w swych Wniosekach w sprawie normalizacji i innowacji z 2008 r. (art. 27) zachęca państwa członkowskie, aby - opierając się na kompetencjach organizacji normalizacyjnych - wzmocniły pozycję normalizacji w programach nauczania i na kursach akademickich w celu zaznajomienia uczniów i studentów ze strategicznym znaczeniem normalizacji oraz związanymi z nią wyzwaniem. Również Komisja Europejska w swoim Komunikacie z czerwca 2011 r. *Strategiczna wizja w zakresie Norm Europejskich - Postęp w celu poprawy i przyspieszenia zrównoważonego wzrostu gospodarki europejskiej do roku 2020* w pięć akcji priorytetowych włącza apel do europejskich organizacji normalizacyjnych, krajów członkowskich i innych jednostek normalizacyjnych o poprawę świadomości i edukacji normalizacyjnej. Zgodnie z apelem, organizatorzy edukacji i nauczający powinni zapewnić, że wszystkie szczeble edukacji formalnej zawierają elementy norm i normalizacji w swych programach nauczania.

Świadomość normalizacyjna w Polsce

Niestety, świadomość znaczenia normalizacji i umiejętność wykorzystywania norm jest w polskim społeczeństwie znikoma, zwłaszcza wśród młodego, ale i średniego pokolenia. Jedną z istotnych przyczyn tej sytuacji jest brak edukacji w zakresie normali-

zacji już na poziomie szkoły średniej. W tej dziedzinie Polska wypada bardzo niekorzystnie na tle innych krajów, nie tylko rozwiniętych, ale i rozwijających się, w których tematykę tę wprowadzono na wszystkie poziomy edukacji. Skutki tego są widoczne: brak „konsumenckiego” podejścia do nabywanych dóbr i usług, słabsza konkurencyjność wielu polskich przedsiębiorstw (brak wykwalifikowanej kadry pracowniczej i menadżerskiej w tym zakresie skutkujący nieumiejętnością korzystania z norm), słabe wykorzystanie potencjału nowoczesnych i innowacyjnych technologii.

Postulaty dotyczące edukacji normalizacyjnej w Polsce

Niezbędne jest zatem podjęcie wysiłków zmierzających do zmiany tego stanu rzeczy. Należy wprowadzić edukację normalizacyjną do programów kształcenia na wszystkich szczeblach szkolnictwa, zwłaszcza ponadgimnazjalnego i wyższego. Wiąże się to również z odpowiednim przygotowaniem kadry nauczycielskiej, której obecnie brakuje. Pewne pozytywne zmiany są już widoczne, ale w bardzo ograniczonym zakresie. W niektórych szkołach (zespołach szkół), dzięki inicjatywie kierownika lub nauczycieli organizowane są zajęcia pozalekcyjne lub konkursy z wiedzy o normalizacji. Przykładem może być zespół szkół w Sokotowie Małopolskim czy w Bielsku-Białej. Na szeregu wyższych uczelni wprowadzone zostały zagadnienia normalizacji do programów kształcenia, ale zazwyczaj z inicjatywy oddolnej wykładowców, często jako uzupełnienie już wykładanych przedmio-

tów zawodowych. Brakuje jednak systematycznego podejścia do zagadnienia edukacji normalizacyjnej w szkołach ponadgimnazjalnych i na uczelniach. Już teraz można wprowadzać elementy wiedzy ogólnej o normalizacji na zajęciach z przedmiotu „Podstawy przedsiębiorczości” czy „Wiedza o społeczeństwie”. Zagadnienia te powinny być także tematem zajęć w szkołach zawodowych tam, gdzie wykonywanie zawodu wiąże się ze stosowaniem konkretnych norm (w szeregu szkół przy praktycznej nauce zawodu wykorzystuje się wybrane normy, ale zazwyczaj nie towarzyszy temu przekazywanie wiedzy o normalizacji i jej znaczeniu). Podobnie na uczelniach (głównie technicznych) studenci korzystają z norm potrzebnych do projektowania i wytwarzania często bez wiedzy ogólnej o normalizacji i jej znaczeniu zarówno

dla inżynierów, jak i managerów. Brak znajomości normalizacji wśród absolwentów wyższych uczelni jest jedną z przyczyn niskiej aktywności w procesie opracowania norm, przez co na szczeblu europejskim i międzynarodowym przyjmowane są rozwiązania bez uwzględnienia interesów naszego przemysłu.

Polski Komitet Normalizacyjny w miarę swoich możliwości wspiera i promuje takie inicjatywy, jak wyżej wspomniane. Jest to jednak niewystarczające. Bez aktywnych działań władz oświatowych i uczelnianych oraz centrów doskonalenia kadr nie będzie możliwe nadrobienie dystansu, jaki w tym obszarze dzieli nas od krajów rozwiniętych.

dr inż. Zygmunt Niechoda

Normalizacja w edukacji

Działania PKN w 2013 r.

PKN wykazuje wielką determinację, jeśli chodzi o kwestie edukacji normalizacyjnej. W ostatnich 20 latach w Polsce nastąpiła zasadnicza zmiana systemu normalizacyjnego. Za zmianą struktury nie poszła jednak zmiana świadomości środowiska normalizacyjnego. PKN - jako koordynator działalności normalizacyjnej obecnie wszystkie swoje nadzieje skupia na młodym pokoleniu, które jeszcze nie rozpoczęło działalności zawodowej. Istotne jest, żeby w szkole i na uczelni słuchacze dowiedzieli się, co to jest normalizacja, jakimi dokumentami są Polskie Normy. Polscy uczniowie i studenci muszą mieć świadomość, że normy są narzędziami, które z powodzeniem wykorzystuje się w najbogatszych gospodarkach Europy i świata. W ramach realizacji tego zamierzenia PKN podjął wiele działań, które były możliwe do realizacji tylko we współpracy z głównymi jednostkami odpowiedzialnymi za edukację: ministerstwami, kuratoriami oświaty, uczelniami i in.

PKN uczestniczył w projekcie MEN „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, w którym opracowano materiały ukazujące zastosowanie normalizacji w zapewnieniu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach.

Ponadto Prezes PKN wziął udział w naradach z kuratorami oświaty, na których przedstawił rolę, cele i znaczenie normalizacji oraz propozycję włączenia wiedzy normalizacyjnej do tematyki przedmiotów ogólnokształcących oraz jej szerokie wykorzystanie w kształceniu zawodowym.

PKN udało się także nawiązać kontakt z przewodniczącym Sejmowej Komisji Edukacji oraz z Zastępcą Prezydenta m.st. Warszawy ds. Oświaty w sprawie wdrożenia elementów wiedzy normalizacyjnej w szkołach na terenie Warszawy.

PKN starał się także być pomocny uczelniom we wprowadzaniu zagadnień normalizacji do programów kształcenia studentów na studiach stacjonarnych i podyplomowych. Nawiązano współpracę z Wydziałem Zarządzania Politechniki Warszawskiej, której wynikiem było zorganizowanie przez wydział dwóch seminariów poświęconych normalizacji.

Podpisano także Porozumienie o współpracy z Wyższą Szkołą im. B. Jańskiego w Warszawie. Powołano do życia w uczelni Instytut Innowacji i Rozwoju Gospodarki, w ramach którego funkcjonuje Zakład Normalizacji i Certyfikacji.

Przeprowadzono wiele akcji promocyjno-informacyjnych. Powstała specjalna podstrona tzw. Strefa Edukacji na stronie internetowej PKN skierowana do środowiska oświatowego oraz szkół wyższych.

Opublikowano obszerny materiał informacyjny o PKN i normalizacji na stronie KOWEziU dla nauczycieli szkół zawodowych.

Przeprowadzono kampanię informacyjną na temat dostępności Polskich Norm dla szkół.

Sprawdzonej formą popularyzacji wiedzy normalizacyjnej w szkołach i uczelniach są konkursy i seminaria. Przykładowo - w Sokołowie Małopolskim zorganizowano szkolny konkurs wiedzy o normalizacji. Ponadto odbyła się II Konferencja „Normalizacja w szkole”. Temat wiodący konferencji brzmiał „Z normalizacją w przyszłość. Łatwiej, szybciej, lepiej”.

Trzeba także wspomnieć o konferencji na Uczelni im. B. Jańskiego z okazji Dnia Normalizacji Polskiej. Temat konferencji to „Praktyczne aspekty stosowania norm i oceny zgodności”.

W ostatnim kwartale tego roku PKN zamierza zorganizować konferencje i spotkania dotyczące branży rolniczej. Jest to efekt dobrej współpracy z Departamentem Szkolnictwa w Ministerstwie Rolnictwa. Już w listopadzie br. odbędzie się konferencja w Krajowym Centrum Edukacji Rolniczej poświęcona edukacji normalizacyjnej tego sektora, a swoistym dopełnieniem konferencji będzie spotkanie z dyrektorami szkół rolniczych z terenu całego kraju (grudzień br.).

Jeszcze w tym roku przewidziane jest spotkanie z Instytutem Badań Edukacyjnych dotyczące zamiaru opracowania przez IBE edukacyjnego dokumentu normalizacyjnego. W ramach współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji odbędzie się seminarium, którego program przygotowano z myślą o nauczycielach przedsiębiorczości.

O większości działań PKN w 2013 r. wymienionych tutaj „w telegraficznym skrócie” pisaliśmy na bieżąco i obszernie w „Wiadomościach PKN”.

Wyrazem uznania dla PKN za propagowanie edukacji normalizacyjnej było uhonorowanie tytułem „Partner Przyjazny Edukacji”.

Na podstawie informacji od Pełnomocnika Prezesa ds. Polityki Edukacyjnej oprac. B.K.

NORMALIZACJA I JA
OGÓLNOPOLSKI KONKURS
DLA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Z POLSKĄ NORMĄ

Więcej informacji na stronie
www.pkn.pl

Weź udział w konkursie - nagrody czekają!

Logo partnerskie: PKN, KOWEziU, MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ, MIO, OETiZK, EduCena

Polski Komitet Normalizacyjny oraz Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej organizują w roku szkolnym 2013/2014 II edycję ogólnopolskiego konkursu „Normalizacja i ja” skierowanego do uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych wszelkich typów oraz nauczycieli-konsultantów z placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Konkurs potrwa do 17 stycznia 2014 r. Regulamin oraz szczegółowe informacje o konkursie dostępne są na: www.pkn.pl/konkursy-0

Patronat nad konkursem objęli: Minister Edukacji Narodowej, Polski Komitet ds. UNESCO oraz Mazowiecki i Podkarpacki Kurator Oświaty. Partnerzy metodyczni: Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie oraz Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Patroni medialni: TV EDUSAT, dwutygodnik „Przegląd Techniczny”, miesięczniki: „Edukacja i Dialog”, „Perspektywy”, „Dyrektor Szkoły”, portale: Interklasa.pl, Edukacja.net, Edu.info.pl, Eid.edu.pl

Normy a przedsiębiorczość

PKN oraz KOWEziU organizują w roku szkolnym 2013/2014 II edycję - w tym roku już ogólnopolską - konkursu „Normalizacja i ja”, którego celem jest zwiększenie świadomości znaczenia normalizacji w życiu codziennym oraz w praktyce zawodowej. Ministerstwo Edukacji Narodowej objęło patronat honorowy nad wydarzeniem.

Wywiad z Tadeuszem Sławeckim - Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej

Jak skomentuje Pan fakt, że MEN poparł działania PKN na rzecz rozpowszechniania wiedzy normalizacyjnej?

Poparcie przez MEN działań edukacyjno-informacyjnych PKN wynika z głębokiego przekonania o potrzebie upowszechniania wiedzy normalizacyjnej w środowisku szkolnym. Tym samym MEN ma szansę przyczynić się do wsparcia działań PKN na rzecz podniesienia niskiej świadomości społecznej odnośnie do roli i znaczenia normalizacji. Jest to tym bardziej istotne, że można zaobserwować ścisły związek między korzystaniem z norm w każdej dziedzinie życia, a szeroko pojętą przedsiębiorczością.

Czy wobec tego wg Pana normalizacja powinna być istotnym elementem edukacji młodego pokolenia?

Bez wątpienia zwiększenie świadomości uczniów w zakresie znaczenia normalizacji w życiu codziennym, praktyce zawodowej i w osiąganiu sukcesu ekonomicznego może przekładać się na ich funkcjonowanie na rynku pracy po ukończeniu szkoły. Dlatego też zagadnienia z zakresu wiedzy normalizacyjnej zawarte są w szczególności w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla przedmiotów: zajęcia techniczne, informatyka, wiedza o społeczeństwie, podstawy przedsiębiorczości, ekonomia w praktyce, edukacja dla bezpieczeństwa, wychowanie fizyczne, chemia, biologia. Zagadnienia dotyczące stosowania uznanych reguł technicznych uczniowie poznają przede wszystkim na zajęciach technicznych.

Jednocześnie w ramach działań związanych z modernizacją systemu kształcenia zawodowego w nowej podstawie programowej kształcenia w każdym z za-

wodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa przewidziano realizację treści sprzyjających kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród uczniów. Co więcej, od uczniów oczekuje się również nabycia umiejętności korzystania z norm odpowiednich dla nauczanych zawodów. Wśród efektów kształcenia właściwych dla danego zawodu lub grupy zawodów najczęściej odwołań do Polskich Norm (PN) lub Polskich Norm wprowadzających Normy Europejskie (PN-EN) ma miejsce w przypadku zawodów związanych z techniką, bezpieczeństwem informacyjnym i internetowym, bezpieczeństwem żywności, czy ochroną środowiska.

Ponadto w wyniku ustaleń z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, tematyka normalizacji została włączona do programu szkolenia dla nauczycieli-konsultantów, doradców metodycznych oraz nauczycieli przedsiębiorczości i ekonomii w praktyce. Szkolenie w tym zakresie zaplanowano pod koniec listopada br., a jego uczestnicy otrzymają pakiet materiałów edukacyjnych do wykorzystania na lekcjach.

Gdzie po raz pierwszy zetknął się Pan z problematyką normalizacji?

Oczywiście, gdy oglądałem opakowania różnych towarów widziałem napis „produkt wykonano zgodnie z Polską Normą” i napisany drobnymi literami znaczek PN z jakimiś cyframi. Później zetknąłem się z normalizacją w szkole średniej - Technikum Chemicznym w Puławach, gdzie kończyłem kierunek automatyka przemysłowa i brałem udział w turnieju młodych mistrzów techniki.

Czy pracując w szkole jako nauczyciel a potem dyrektor szkoły, korzystał Pan z dorobku normalizacji w dydaktyce lub zarządzaniu?

Tak, szczególnie gdy pracowałem w szkole zawodowej, ale w tym czasie normy stały się dokumentami do dobrowolnego stosowania.

W jakich sytuacjach przeszkadza Panu brak normalizacji?

Brak normalizacji może stanowić trudność zarówno w życiu codziennym, jak i w pracy zawodowej. Weźmy dla przykładu dyrektora szkoły. W jego przypadku wiedza normalizacyjna może pomóc chociażby w zarządzaniu jakością pracy szkoły. Szczególne znaczenie może to mieć zwłaszcza w odniesieniu do szkół zawodowych. Z jednej strony wymagania wobec wszystkich szkół ponadgimnazjalnych w zakresie jakości kształcenia określone zostały w rozporządzeniu w sprawie nadzoru pedagogicznego, z drugiej strony rozporządzenie to przewiduje możliwość przeprowadzania ewaluacji wewnętrznej w odniesieniu do zagadnień uznanych w szkole lub placówce oświatowej za istotne w jej działalności. Biorąc pod uwagę specyfikę szkolnictwa zawodowego w jednym z projektów systemowych opracowano tzw. standardy jakości kształcenia zawodowego. Standardy te, podobnie jak normy, są dobrowolnym narzędziem, które może być wykorzystywane przez dyrektorów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe przy podejmowaniu działań mających na celu podnoszenie jakości pracy, a zwłaszcza w tworzeniu wewnętrznych systemów zapewniania jakości. O ważności norm i uregulowań w tym zakresie przekonałem się w czasie wizyty w Międzynarodowym Biurze Miar i Wagi w Sèvres pod Paryżem.

Co PKN powinien zrobić jeszcze dla upowszechnienia wiedzy normalizacyjnej? Czy konkurs jest dobrą formą promowania normalizacji wśród uczniów i nauczycieli?

Z pewnością warto kontynuować podjętą przez PKN dobrą praktykę upowszechniania wiedzy normalizacyjnej w środowisku szkolnym, w ramach różnego rodzaju konferencji i spotkań z udziałem dyrektorów szkół i nauczycieli, pracowników kuratoriów oświaty, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz pracodawców.

Warto podkreślić, że na stronie internetowej Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, placówki podległej i nadzorowanej przez MEN, zamieszczone jest logo Polskiego Komitetu Normalizacyjnego oraz link do pełnej informacji o dostępności norm i możliwości ich zakupu. Strona internetowa KOWEZiU jest powszechnie odwiedzana przez nauczycieli szkół prowadzących kształcenie zawodowe i inne środowiska związane z oświatą zawodową.

Konkurs organizowany przez PKN we współpracy z KOWEZiU jest bez wątpienia jednym ze skutecznych narzędzi upowszechniania normalizacji w środowisku szkolnym.

Bardzo dziękujemy za rozmowę

Decyzja w rękach młodych

Mazowiecki Kurator Oświaty od początku wspierał działania PKN w zakresie rozpowszechniania edukacji normalizacyjnej na terenie Mazowsza - objął również patronatem honorowym konkurs „Normalizacja i ja” 2013/2014.

Wywiad z Karolem Semikiem - Mazowieckim Kuratorem Oświaty

Panie Kuratorze, co to jest normalizacja - w Pańskim rozumieniu i jaką pełni rolę w życiu współczesnego człowieka?

Normalizacja odnosi się do różnych dziedzin życia, w pojęciu technicznym oznacza działalność polegającą m.in. na analizowaniu wyrobów, usług i procesów w celu zapewnienia ich funkcjonalności, użyteczności, zgodności, bezpieczeństwa użytkowania oraz ograniczenia zbędnej różnorodności. Stosowane w ekonomii, zarządzaniu, wszelkiego typu usługach, a nawet w sferze społecznej normy - porządkują, a co za tym idzie, wzmacniają rozwój społeczeństwa obywatelskiego, w którym poszczególne osoby decydują o tym, co i w jaki sposób chciałyby osiągnąć. Normalizacja w świecie techniki odgrywa jedną z ważniejszych ról, ponieważ porządkuje działalność gospodarczą, toruje gospodarce drogę do nauki i postępu technicznego oraz bezpośrednio wpływa na wzrost jakości wyrobów - czyli na ich konkurencyjność na rynku światowym. Liczne działania służące zwiększeniu świadomości normalizacyjnej podejmuje Polski Komitet Normalizacyjny, a jedną z jego inicjatyw było ustanowienie w 2010 roku Dnia Normalizacji Polskiej. To stosunkowo „młode” święto przypada corocznie na 20 maja.

W jaki sposób można wprowadzać zagadnienia normalizacji na grunt edukacyjny?

To bardzo istotne pytanie. W 2011 r. Dzień Normalizacji Polskiej obchodzony był pod hasłem „Przyszłość normalizacji”. PKN zorganizował z tej okazji konferencję na temat aktualnych potrzeb,

możliwości i sposobów szerzenia wiedzy o normalizacji w szkolnictwie ponadgimnazjalnym. Młode pokolenie powinno bowiem wiedzieć więcej o możliwościach, jakie daje im społeczeństwo obywatelskie. Nie ukrywajmy, świadomość obywatelska nie była, zwłaszcza wśród młodych ludzi, najmocniejszą stroną. I właśnie normalizacja, zwłaszcza w procesie dydaktycznym, a przede wszystkim w kształceniu zawodowym, zmierza do zmiany tego stanu rzeczy. Upowszechnianiu wiedzy służyć ma m.in. druga już edycja ogólnopolskiego konkursu pn.: „Normalizacja i ja” 2013/2014. Ogłosił go PKN oraz Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, ja natomiast objąłem patronatem honorowym. Jednym z celów konkursu, oprócz wzrostu świadomości dotyczącej zagadnienia, jest wykorzystanie rozwiązań normalizacyjnych w praktyce zawodowej. Projekt skierowany został do uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych oraz nauczycieli - konsultantów z placówek doskonalenia zawodowego z terenu całego kraju. Informacje o konkursie znaleźć można m.in. na stronie Mazowieckiego Kuratorium Oświaty.

Jakie konkretne korzyści daje wpajanie młodemu pokoleniu idei normalizacyjnej?

Jest ich niewątpliwie wiele. Wymienię chociażby kilka - aktywne uczestniczenie w działaniach związanych z normalizacją daje świadomość oddziaływania na jakość wyrobów, uczy przekładać wiedzę i postęp techniczny na działalność wytwórczą, uczy dokładności i odpowiedzialności. Normalizacja umożliwia zdobywanie najnowszej wiedzy, ponieważ Polskie

Normy w sposób ciągły są aktualizowane, zgodnie z postępem nauki i techniki czym wyróżniają się w porównaniu do podręczników. Pragnę przypomnieć, że normy dla szkół są dystrybuowane z 90% upustem. Zauważam także niedostateczne wykorzystanie norm w nauczaniu zawodowym, zwłaszcza w tak ważnych obszarach, jak budownictwo czy elektrotechnika i elektronika.

W jaki sposób Polskie Normy mogą wspomagać kształcenie zawodowe realizowane w polskich szkołach?

Zagadnienia normalizacyjne są tak ujęte w podstawie programowej kształcenia w zawodach, aby absolwenci szkół zawodowych mieli świadomość, jak korzystać z dorobku normalizacyjnego. Wierzę, że zmiany w kształceniu zawodowym, które weszły w życie 1 września 2012 r., na trwałe poprawią jakość kształcenia, a absolwenci odniosą sukces na polskim rynku pracy. Dodam, że normalizacja nie jest przedmiotem nauczania, jednak w polityce edukacyjnej Unii Europejskiej normalizację uznaje się jako przyczynek do rozwoju innowacji. Zasadniczo, normalizacja powinna być postrzegana jako istotna część życia codziennego i wszystkie dziedziny edukacji powinny zawierać elementy normalizacji w swoich programach nauczania. Dodatkowo pragnę polecić normy z zakresu zarządzania dyrektorom szkół wszystkich typów. Wiedza normalizacyjna pozwala wprowadzić System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (zgodny z normą PN-ISO/IEC 27001:2007 Technika informatyczna - Techniki bezpieczeństwa - Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji - Wymagania). Można zbudować bezpieczny plac zabaw w ramach programu rządowego „Radosna Szkoła” (zgodny z wymaganiami wieloczęściowej normy PN-EN 1176-2:2009). Takich przykładów interdyscyplinarnego stosowania norm w polskich szkołach można przytoczyć wiele.

Czy mógłby Pan podzielić się z czytelnikami, kiedy zetknął się Pan po raz pierwszy z problematyką normalizacyjną?

Żartując, mogę odpowiedzieć, że zaraz po przyjęściu na świat (np. smoczki), choć było to zetknięcie bez uświadomienia tego faktu. Jako uczeń Technikum Mechaniczno-Kuźniczego w Ustroniu, a później student Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie miałem nieustanny kontakt z normalizacją w moim życiu zawodowym. Jednak nie to jest najważniejsze. Normalizacja wywarła duży wpływ na moje postrzeganie zmieniającego się tak dynamicznie świata. Jest mi go łatwiej rozumieć i opisywać, ponieważ znam wiele norm. Najważniejsze jednak jest to, że, mając taką wiedzę, mogę z poczuciem odpowiedzialności ten świat zmieniać, nie burząc jego praw. Tę, prawie filozoficzną ideę, polecam wszystkim moim koleżankom i kolegom nauczycielom, jako doświadczony pedagog i wychowawca.

Bardzo dziękujemy za rozmowę

Normalizacja na Podkarpaciu

Duże zainteresowanie normalizacją na Podkarpaciu to wspólny efekt pracy nauczycieli oraz sprawdzonych form popularyzacji. Laureatkami I edycji konkursu „Normalizacja i ja” zostały uczennice z tego regionu. Kuratorium Oświaty w Rzeszowie objęło po raz kolejny patronat honorowy nad II edycją Konkursu „Normalizacja i ja.”

Wywiad z Jackiem Wojtasem - Podkarpackim Kuratorem Oświaty

W szkołach woj. podkarpackiego dostrzegamy duże zainteresowanie normalizacją, niespotykane w innych regionach kraju. Są tego widoczne efekty, choćby w wynikach ogłoszonego przez PKN konkursu. Pierwsze i drugie miejsce w konkursie: „Normalizacja i ja” zdobyły dwie uczennice z Zespołu Szkół w Sokółowie Małopolskim, a nagrodę specjalną nauczyciel z Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie. Jak pan to skomentuje?

Jestem bardzo dumny z sukcesów naszych uczniów. To niecodzienne zainteresowanie problematyką normalizacji postrzegam jako efekt świadomej pracy naszych nauczycieli, którzy doceniają obecność i wagę normalizacji w codziennym życiu i przekazują tę wiedzę swoim uczniom. Zauważam także, że choć normalizacja najbardziej kojarzy się ze sferą techniczno-technologiczną, a więc w pierwszej kolejności ze szkolnictwem zawodowym, to wśród autorów wymienionych sukcesów są osoby związane ze szkołą ogólnokształcącą. To musi być wynik specjalnego zainteresowania i zapoznania się z tym zagadnieniem.

PKN zabiega o umieszczenie w podstawach programowych przedsiębiorczości treści programowych związanych z normalizacją. Zależy nam, aby na tę problematykę nauczyciel poświęcił przynajmniej 2-3 godziny lekcyjne w szkole ponadgimnazjalnej. Nasze działania spójne są z zamierzeniami UE, która mocno podkreśla znaczenie edukacji normalizacyjnej dla rozwoju ekonomicznego Europy. Ale zdajemy sobie sprawę, że umieszczenie problematyki normaliza-

cji w „Podstawach” nie nastąpi szybko. Jaką widzi Pan szansę, aby mimo to na lekcjach nauczyciele poświęcili trochę czasu problematyce normalizacji? Co powinniśmy zrobić, aby ich do tego zachęcić?

Zgadzam się, że problematyka normalizacji mogłaby być sensownie włączona w treści nie tylko podstawy programowej przedsiębiorczości, ale i wiedzy o społeczeństwie. Nie ma więc dylematu czy, ale jak najlepiej przekazać odpowiednie treści uczniom i poprzez nich także w pewnym sensie dorosłym. Przecież „uczymy się przez całe życie”. Ze swej strony będę zachęcał dyrektorów szkół do podejmowania problematyki normalizacji w szkołach, skieruję także odpowiednią ofertę do nauczycieli w zakresie ich doskonalenia zawodowego. Bardzo sobie cenię współpracę z Polskim Komitetem Normalizacyjnym i liczę, że wspólnie będziemy mogli zrealizować projekty rozpowszechniające problematykę normalizacji w środowisku edukacyjnym. II edycja konkursu „Normalizacja i ja” jest dobrym tego przykładem.

Jakie działania powinny być podjęte na terenie województwa, aby Podkarpackie stało się wiodącym rejonem z zakresu normalizacji i czerpało z tego korzyści?

Myślę, że wszystkim powinno zależeć na tym, aby swoista „kultura normalizacji” zaistniała w Polsce, bo będzie to miało bardzo korzystny wpływ na nasz zrównoważony rozwój. Oczywiście nie miałbym nic przeciwko temu, aby Podkarpacie było *spiritus movens* pewnych działań w zakresie edukacji szkolnej. Podkreślę dla przykładu znaczenie Norm

Europejskich w społeczeństwie cyfrowym dla zapewnienia kompatybilności wprowadzanych rozwiązań i zastosowań TIK. Przecież obecnie realizujemy w naszych szkołach rządowy program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa Szkoła”. Te i inne sprawy podkreśliła jednoznacznie Komisja Europejska.

Z drugiej strony, od dłuższego czasu w oświacie przykładamy dużą wagę i podejmujemy dużo różnorodnych działań w celu podniesienia jej jakości. W tym duchu wiele szkół i placówek na terenie województwa podkarpackiego uzyskało normę ISO 9001 dotyczącą Systemu Zarządzania Jakością. Chciałbym doprowadzić także do rozpowszechnienia mniej znanej normy PN-ISO 26000, która dotyczy odpowiedzialności społecznej. Norma podaje dobrowolne wytyczne i działania, które sprzyjają transparentności i etyczności każdej organizacji, w tym przypadku chodzi o jednostki edukacyjne.

Co wg Pana PKN powinien zrobić jeszcze dla upowszechnienia wiedzy normalizacyjnej?

Samo pojęcie norm funkcjonuje w naszym życiu, ale już sama normalizacja wymaga poznania. O istocie i znaczeniu normalizacji w naszym życiu trzeba mówić dzieciom i młodzieży przy różnych okazjach, w sposób dostosowany do potrzeb oraz ich możliwości poznawczych. Nauczyciele sprawdzają się w tej roli najlepiej. Trzeba ich także do tego przygotować. Warto także rozpowszechniać wśród dyrektorów jednostek edukacyjnych wiedzę o normalizacji i możliwości jej zastosowania w oświacie.

Czy mógłby się Pan podzielić z czytelnikami, kiedy zetknął się Pan po raz pierwszy z problematyką normalizacyjną?

Nie zastanawiałem się nad tym jakoś specjalnie. Jak chyba większość z nas żyję „trochę nieświadomie” w otoczeniu norm, ale zdaję sobie sprawę, jak trudne byłoby nasze codzienne funkcjonowanie bez normalizacji.

Korzystając ze sposobności chciałbym z okazji Światowego Dnia Normalizacji, który celebруем razem z Dniem Edukacji Narodowej, życzyć sobie nawzajem spełnienia misji, które realizujemy i osobistej satysfakcji z ich pełnienia.

Bardzo dziękujemy za rozmowę

© Sergey Nivens - Fotolia.com

Informacje z sektorów

Sektor Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych

23 września br. odbyło się w PKN zebranie założycielskie trzech nowych Komitetów Technicznych:

- ds. Ciepłownictwa i Ogrzewnictwa;
- ds. Kominów;
- ds. Wentylacji i Klimatyzacji.

Nowe komitety zagospodarowują bardzo szeroką tematykę odwoływanego KT 279 ds. Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa i Wentylacji (pracującego od wielu lat). Aktualna tematyka KT 279 obejmuje swoim zakresem tematykę dziesięciu CEN/TC:

- CEN/TC 57 Central heating boilers (Kotły centralnego ogrzewania);
- CEN/TC 107 Prefabricated district heating pipe systems (Sieci ciepłownicze z prefabrykowanych systemów rur);
- CEN/TC 130 Space heating appliances without integral heat sources (Grzejniki);
- CEN/TC 156 Ventilation for buildings (Wentylacja w budynkach);
- CEN/TC 166 Chimneys (Kominy);
- CEN/TC 171 Heat cost allocation (Podział kosztów ogrzewania);
- CEN/TC 195 Air filters for general air cleaning (Filtrы powietrza dla

urządzeń wentylacyjnych);

- CEN/TC 228 Heating systems in buildings (Systemy ogrzewcze w budynkach);
- CEN/TC 295 Residential solid fuel-burning appliances (Urządzenia do spalania paliw stałych w pomieszczeniach mieszkalnych);
- CEN/TC 356 Industrial Fans-Safety requirements (Wentylatory przemysłowe - wymagania bezpieczeństwa);
- oraz dwóch ISO/TC:
- ISO/TC 117 Fans (Wentylatory);
- ISO/TC 142 Cleaning equipment for air and other gases (Sprzęt oczyszczający powietrze i gazy).

Przy tak rozległej i różnorodnej tematyce oraz 27 podmiotach-członkach, biorących udział w pracach KT, osiągnięcie konsensusu w sprawach najistotniejszych, czyli zgłaszania i przegłosowywania uwag do projektów Norm Europejskich jest działaniem bardzo trudnym i prawie niewykonalnym. Opracowywane przez jednych reprezentantów, przy dużym intelektualnym wysiłku oraz nakładzie pracy, uwagi do projektów EN bardzo często trafiają do przysłowiowego „kosza”, gdyż nie wszyscy pozostali reprezentanci

z prawem głosu biorą udział w głosowaniu popierającym i przyjmującym ich treść. Najczęstsza argumentacja to twierdzenie, że dana tematyka jest spoza zakresu zainteresowania reprezentowanych podmiotów. Stąd pomysł podziału tej bardzo szerokiej tematyki pomiędzy trzy nowe komitety techniczne. Nowa struktura podziału tematycznego umożliwi optymalizację pracy KT w krajowych i europejskich. Spowoduje zwiększenie aktywności ekspertów w krajowych i europejskich pracach normalizacyjnych, zmniejszonych obecnie przez bardzo dużą liczbę dokumentów przesyłanych do wnikliwej analizy, bardzo często niezwiązanych bezpośrednio z branżą ekspertów. Ponadto mamy nadzieję na pozyskanie nowych członków KT, uczestników procesu normalizacyjnego, zachęconych zawężeniem zakresu tematycznego danego komitetu. Dotychczasową tematykę KT 279 podzielono następująco:

- KT ds. Ciepłownictwa i Ogrzewnictwa: instalacje ogrzewania i odprowadzania produktów spalania; sieci ciepłownicze; urządzenia grzewcze na paliwo stałe

i olejowe z osprzętem; armatura centralnego ogrzewania; grzejniki; podzielniki kosztów ogrzewania; systemy ogrzewcze w budynkach; urządzenia do spalania paliw w pomieszczeniach mieszkalnych;

a w zakresie współpracy międzynarodowej: CEN/TC: 57; 107; 130; 171; 228 oraz 295;

- KT ds. Kominów: systemy kominowe z ceramicznymi kanałami wewnętrznymi; ceramiczne obudowy systemów kominowych; systemy kominowe z betonowymi kanałami wewnętrznymi; betonowe obudowy systemów kominowych; kominy metalowe, części składowe systemów kominowych, metalowe kanały, kanały wewnętrzne; systemy kominowe z kanałami z tworzyw sztucznych;

wkłady kominkowe wraz z kominami otwartymi na paliwa stałe; metody obliczeń cieplnych i przepływowych właściwości technicznych kominów;

a w zakresie współpracy międzynarodowej - CEN/TC 166;

- KT ds. Wentylacji i Klimatyzacji: sieci przewodów wentylacyjnych z blachy; urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne; procedury odbioru wykonanych instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych; okapy kuchenne; nasady kominowe i wyrzutnie dachowe; przeciwpyłowe filtry powietrza do wentylacji ogólnej; wentylatory przemysłowe ogólnego i specjalnego przeznaczenia;

a w zakresie współpracy międzynarodowej - CEN/TC: 156; 195;

356 oraz ISO/TC: 117 i 142.

Na spotkaniu założycielskim ustalono, że sekretariaty wszystkich nowych KT będą prowadzone przez PKN, gdyż w trakcie trwania powszechnej ankiety zamiaru powołania KT nie zgłosił się żaden podmiot chętny do ich prowadzenia. Uzgodniono też kandydatury przewodniczących tych komitetów, wskazano osoby, które będą sekretarzami oraz uzgodniono projekty Planów Działania nowych KT.

Sektor Obronności i Bezpieczeństwa Powszechnego

W dniach 3 i 4 października 2013 r. odbyło się XV Seminarium „Forum monitoringu polskiego” p.n. „Aktualne aspekty prawno-normatywne oraz trendy techniczne monitoringu bezpieczeństwa obiektów” pod honorowym patronatem Generalnego Inspektora Danych Osobowych dr. Wojciecha Rafała Wiewiórowskiego. Seminarium odbyło się w Pułtusku w Zamku - w Domu Polonii.

Wystąpienia zgrupowano w bloki tematyczne. I tak w pierwszym dniu przewidziano bloki: normalizacyjny i techniczny. Natomiast w drugim dniu blok prawno-organizacyjny. Otwarcia seminarium dokonali dr inż. Andrzej Wójcik - przewodniczący Komitetu Technicznego 306 przy Polskim Komitecie

Normalizacyjnym, dr inż. Andrzej Ryczer - przewodniczący Komitetu Technicznego 52 przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym i mgr inż. Andrzej Walczyk. Następnie swoje referaty zaprezentowali:

- dr inż. Andrzej Ryczer z Politechniki Warszawskiej;
- mgr inż. Ryszard Grabiec z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego;
- dr inż. Jerzy Sobstel przedstawiciel Polski w pracach m. in. CEN/TC 72 ds. Systemów wykrywania pożaru i alarmowych i CENELEC/TC 79 ds. Systemów alarmowych.

Dr inż. Andrzej Ryczer zapoznał uczestników z kierunkami rozwoju systemów i usług monitoringu drugiej dekady XXI wieku, w wymaganiach nowych Norm Europejskich i Międzynarodowych. Szczególną uwagę zwrócił na stan

znormalizowania centrów monitoringu i odbioru alarmów, systemów i urządzeń transmisji alarmów oraz systemów CCTV (VSS).

Następnym prelegentem był przedstawiciel PKN Ryszard Grabiec. W swoim wystąpieniu omówił problematykę monitoringu w Normach Międzynarodowych i Europejskich dotyczącą obszaru bezpieczeństwa publicznego. Zwrócił uwagę na referat zamieszczony w materiałach Seminarium, który zawiera wykaz organów technicznych organizacji normalizacyjnych europejskich i międzynarodowych, opis ich struktury i zakresy działania oraz wykazy norm i dokumentów normalizacyjnych opublikowanych i będących w trakcie opracowywania. Pokazał zmiany w statusie opracowywanych norm i dokumentów normalizacyjnych, które zaszyły

w czasie pomiędzy przygotowaniem referatu i jego prezentacją na Seminarium. W zakończeniu swojego wystąpienia zwrócił uwagę m. in. na bardzo zaawansowany stan znormalizowania obszaru systemów sygnalizacji pożaru i systemów alarmowych oraz na konieczność udziału w pracach organów technicznych organizacji normalizacyjnych europejskich i międzynarodowych.

Ostatnim prelegentem, w bloku tematycznym poświęconym normalizacji, był dr inż. Jerzy Sobstel pełniący funkcję przewodniczą-

cego w pracach Grupy Roboczej WG 15 w CEN/TC 72 i aktywnie uczestniczący w pracach Grupy Roboczej WG 5 w CENELEC/TC 79. Dr J. Sobstel zwrócił uwagę na obszary techniczne, które dotychczas nie zostały objęte opracowaniami normalizacyjnymi oraz na działalność Wspólnego Komitetu CEN i CENELEC CEN/CLC/TC 4 ds. Systemów zarządzania bezpieczeństwem obiektów, w którego pracach również uczestniczy.

Tegoroczne Seminarium, podobnie jak konferencje i seminaria zorganizowane w ubiegłych la-

tach, okazało się inicjatywą wartościową i przydatną dla podmiotów aktywnych na rynku systemów alarmowych oraz systemów monitorowania i powiadamiania. Duża liczba uczestników - przedstawicieli przemysłu - wskazuje na to, że inicjatywa jest potrzebna i będzie kontynuowana w przyszłości.

Sektor Elektryki

KT 54 ds. Chemicznych Źródeł Prądu

W dniach 7-9 października 2013 r. w Monachium w Niemczech, odbyło się posiedzenie IEC/TC 35 Primary Cells and Batteries (Ogniwa pierwotne i baterie), grup roboczych:

MT 14 Performance tests and dimensions, MT 15 Lithium batteries, MT 16 Safety of batteries with aqueous electrolyte, MT 17 Document harmonization, JMT 18 - Safety of primary and secondary lithium batteries during transport.

KT 54 reprezentowali: dr inż. Mariusz Walkowiak oraz dr inż. Jarosław Janas.

KT 80 ds. Ogólnych w Sieciach Elektroenergetycznych

Zakład Pomiarowo-Badawczy Energetyki „Energopomiar - Elektryka” Sp. z o.o. w Gliwicach, członek KT 80 wydelegował nowego reprezentanta mgr inż. Marcina Surleja do pracy

w Komitecie Technicznym 80. Nowy reprezentant uzyskał uprawnienia do pracy w PZN z dniem 4 października 2013 r.

25 września 2013 r. odbyło się w Polskim Komitecie Normalizacyjnym posiedzenie KT 80 na temat poprawności opracowania wstępnego projektu roboczego prPN-EN 50341-1 Elektroenergetyczne linie napowietrzne prądu przemiennego powyżej 1 kV - Część 1: Wymagania ogólne - Specyfikacje wspólne. Projekt prPN-EN 50341-1P jest oczekiwany przez środowisko.

KT 63 ds. Elektrycznego Sprzętu Powszechnego Użytku

Z zakresu KT 63 opublikowana została Polska Norma (16 września):

PN-EN 50559:2013-09 Elektryczne ogrzewanie pomieszczeń, ogrzewanie podłogowe, charakterystyki pracy - Definicje, metody badań, obliczanie parametrów i wymiarów oraz symbole stosowane we wzorach (EN 50559:2013 Electric room heating, underfloor heating, characteristics of perfor-

mance - Definitions, method of testing, sizing and formula symbols).

KT 4 ds. Techniki Światłej

We wrześniu 2013 r. w KT 4 została przygotowana do zatwierdzenia polska wersja PN-EN 60598-2-13 Oprawy oświetleniowe - Część 2-13: Wymagania szczegółowe - Oprawy oświetleniowe wbudowywane w podłozę.

Sektor Maszyn i Inżynierii

KT 236 ds. Części Złącznych i Narzędzi Montażowych

W czerwcu 2013 r. została opublikowana norma **PN-EN ISO 898-1:2013-06 Własności mechaniczne części złącznych wykonanych ze stali węglowej oraz stopowej - Część 1: Śruby i śruby dwustronne o określonych klasach własności - Gwint zwykły i drobnozwojny**. W normie tej określono własności mechaniczne i fizyczne śrub, wkrętów i kołków gwintowanych wykonanych ze stali węglowej i stali stopowej, badanych w temperaturze od 10 °C do 35 °C. W przypadku śrub i wkrętów z łbem niskim i stożkowym możliwe jest, że ich określone własności mechaniczne i fizyczne, takie jak wytrzymałość na rozciąganie lub skręcanie w temperaturze wyższej i/lub niższej nie będą utrzymane, ponieważ geometria ich łbów zmniejsza obszar ścinania w łbie w porównaniu do obszaru naprężeń w gwincie. Część 1. PN-EN ISO 898 ma zastosowanie do śrub, wkrętów i kołków gwintowanych wykonanych ze stali węglowej lub stali stopowej, z gwintem metrycznym ISO trójkątnym zgodnym z ISO 68-1, z gwintem grubozwojnym M1,6 do M39, i gwintem drobnozwojnym M8x1 do M39x3, z kombinacją średnica/podziałka zgodną z ISO 261 i ISO 262, oraz z tolerancją gwintu zgodną z ISO 965-1, ISO 965-2 i ISO 965-4. Jedną z ważniejszych wątpliwości dotyczących interpretacji treści omawianej normy było zapytanie dotyczące jednej z własności mechanicznych części złącznych, jaką jest udarność. Zgodnie z definicją udarność jest miarą odporności materiału na pękanie przy ob-

ciążeniu dynamicznym. Udarność określana jest jako stosunek pracy potrzebnej do złamania znormali-

zowanej próbki z karbem do pola powierzchni przekroju poprzecznego tej próbki w miejscu karbu lub, innymi słowami, stosunek energii zużytej na złamanie próbki za pomocą jednorazowego uderzenia do pola przekroju poprzecznego próbki w miejscu karbu. Do wykonywania tych badań wykorzystuje się urządzenia umożliwiające przyłożenie dużej siły w krótkim czasie, zwane najczęściej młotami udarowymi. Najczęściej spotykanym urządzeniem jest młot Charpy'ego. Udarność wyrażana jest w J/cm^2 . Problem zgłaszany przez użytkowników normy dotyczył faktu, że w normie ISO udarność wyrażona jest w J. Pytanie brzmi, czy jest to błąd powielany w kolejnych wydaniach normy, czy też świadomy i celowy zapis autorów normy. Żeby udzielić odpowiedzi na to pytanie niezbędne jest prześledzenie przeszłości tej normy. Otóż w wycofanej PN-EN 10045-1:1994 Metale - Próba udarności sposobem Charpy'ego - Metoda badania, w Rozdziale 3. Zasada można znaleźć następujący zapis: "Energia zużyta na złamanie próbki wyrażona

w dżulach jest miarą udarności badanego materiału". Norma ta została zastąpiona PN-EN ISO 898-1.

Metoda badania nie uległa zmianie. Zgodnie z PN-EN ISO 898-1:2013-06 w sprawozdaniu z badania wymagane jest podanie ilości energii potrzebnej do złamania próbki, a nie udarności. Podejście takie ma swoje logiczne uzasadnienie, ponieważ w przypadku badania udarności sposobem Charpy'ego wykonywanego zgodnie z normą, wymiary próbki, a więc i jej przekrój są ściśle określone, nie ma więc potrzeby przeliczania energii potrzebnej na złamanie próbki w odniesieniu do jej przekroju. Chociaż z inżynierskiego punktu widzenia podejście wydaje się niepoprawne, to nie mamy wyjścia i musimy przyjąć taką interpretację do czasu kolejnej nowelizacji normy, kiedy będziemy mieli okazję zgłoszenia propozycji ewentualnej zmiany podejścia zastosowanego w normie, tak żeby nie było żadnych wątpliwości co do interpretacji zawartych w niej wymagań.

Sektor Maszyn i Inżynierii

KT 16 ds. Ciągników i Maszyn Rolniczych i Leśnych

W sierpniu 2013 r. została opublikowana norma PN-EN ISO 4254-1:2013-08 *Maszyny rolnicze - Bezpieczeństwo - Część 1: Wymagania ogólne*. Zastąpiła ona wersję z 2009 r. Norma ta jest niezwykle istotna dla producentów wszystkich mobilnych maszyn rolniczych (zawieszanych, przyczepianych, półzawieszanych, przewożnych), ponieważ powoływana jest prawie w każdej deklaracji zgodności. Obecna wersja, w stosunku do poprzedniej, ma szereg zmienionych oraz dodatkowych wymagań, na które producenci maszyn rolniczych powinni zwrócić szczególną uwagę. Zmieniono wymagania dotyczące: ochrony przed częściami ruchomymi, automatycznego trybu pracy, miejsc innych niż dla operatora, np. miejsc serwisowych, wyłącznika bezpieczeństwa „stop” (wymagania powiązane z ISO 13850), części systemu sterowania związanych z bezpieczeństwem (wymagania powiązane z ISO 13849-1 i -2 oraz ISO 25119 części od 1 do 4), wywrócenia i przewrócenia maszyny (wymagania powiązane z nowo opracowaną ISO 16231-1 i projektem części 2 tej normy). Zasadniczo zmieniono wymagania dotyczące kompatybilności elektromagnetycznej, wprowadzając podrozdział 4.18 dotyczący tego zagadnienia. Zawarte w nim wymagania są jednoznaczne i nie pozwolą dłużej na unikanie badań kompatybilności we wszystkich maszynach rolniczych, w których zastosowano elektronikę - zwłaszcza w zakresie urządzeń sterujących i urządzeń związanych z bezpie-

czeństwem. W poprzedniej wersji tej normy była jedynie UWAGA w Zakresie normy "Wymagania w zakresie EMC podano w PN-EN 14982+A1:2011", a w poprzedzającej ją PN-EN 1553:2002 był podany zapis "Jeżeli wszystkie elementy składowe są oznakowane CE i są poprawnie zmontowane można uznać, że wymagania EMC są spełnione". W niniejszej PN-EN ISO 4254-1:2013-08 zapis dotyczący kompatybilności elektromagnetycznej brzmi: „maszyny powinny być zgodne z ISO 14982” - taki zapis przed wystawieniem deklaracji zgodności zmusza jednoznacznie do przeprowadzenia wszystkich badań w zakresie EMC. Ponadto norma powołuje się na bardzo wiele znowelizowanych lub całkowicie nowych norm ISO. Wymieniono je w rozdziale Powołania normatywne, m.in. ISO 3744, ISO 4413 i ISO 4414 (dotyczące mocy hydraulicznej), ISO 5008, ISO 10975 (dotyczące systemu automatycznego prowadzenia), ISO 12100, ISO 11201 i ISO 11204 (dotyczące akustyki), ISO 13849-1 i 2 (obejmujące zakres sterowania), ISO 13850 („stop” bezpieczeństwa), ISO 13857 (dotyczące

zasięgu), ISO 16231 (dotyczące stateczności) oraz ISO 25119-1 do 4 (dotyczące elementów sterowania odnoszących się do bezpieczeństwa). Opublikowanie tej normy zmusi producentów maszyn rolniczych, chcących potwierdzić zgodność maszyny z tą normą, do przeprowadzenia nowych lub uzupełnienia przeprowadzonych wcześniej badań. PN-EN ISO 4254-1:2013-08 jest normą zharmonizowaną związaną z dyrektywą UE 2006/42/EC Bezpieczeństwo maszyn. Wkrótce rozpoczęte będą prace nad przygotowaniem wersji polskiej tej normy. Publikacja planowana jest w połowie 2014 r.

Opracowano na podstawie informacji z Sektorów PKN

Komitety Techniczne - sierpień 2013 r.

Zmiany zakresu tematycznego Komitetów Technicznych

- **KT 173 ds. Interfejsów i Budynkowych Systemów Elektronicznych** rozszerzył zakres współpracy o ISO/IEC JTC 1/SC 39 Sustainability for and by Information Technology
- **KT 240 ds. Maszyn i Urządzeń do Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Mieszanek Gumowych** rozszerzył zakres współpracy o ISO/PC 270 Plastic and rubber machines
- **KT 270 ds. Zarządzania Środowiskowego** rozszerzył zakres współpracy o ISO/PC 271 Compliance programs
- **KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej** rozszerzył zakres współpracy o IEC/TC 8/SC 8A Grid Integration of Large-capacity Renewable Energy (RE) Generation.

Zmiany Przewodniczących w Komitetach Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w **KT 70 ds. Przekazników Elektrycznych i Elektroenergetycznej Automatyki Zabezpieczeniowej mgra inż. Antoniego Lisowskiego** reprezentującego Stowarzyszenie Elektryków Polskich.

Zmiany Zastępców Przewodniczących w Komitetach Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego

- w **KT 53 ds. Kabli i Przewodów dra inż. Adama Rynkowskiego** reprezentującego Stowarzyszenie Elektryków Polskich-Oddział Gdańsk
- w **KT 55 ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych dra inż. Marcina Andrzeja Sulkowskiego** reprezentującego Politechnikę Białostocką.

Zmiany Sekretarzy w Komitetach Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w **KT 80 ds. Ogólnych w Sieciach Elektroenergetycznych inż. Jana Muchę** z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Powołania nowych członków Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN powołał na członków KT następujące podmioty:

- **Bitumax Polska Sp. z o.o.** do **KT 214 ds. Wytwarzania i Polimerowych do Izolacji Wodochronnych w Budownictwie**
- **Engineo Sp. z o.o.** do **KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego**
- **Instytut Technologii Tekstylnych CERTEX Sp. z o.o.** do **KT 6 ds. Systemów Zarządzania, KT 270 ds. Zarządzania Środowiskowego i KT 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy**
- **Pilz Polska Sp. z o.o.** do **KT 158 ds. Bezpieczeństwa Maszyn i Urządzeń Technicznych oraz Ergonomii - Zagadnienia Ogólne**
- **TAURON Dystrybucja SA** do **KT 53 ds. Kabli i Przewodów, KT 71 ds. Elektrycznych Przyrządów Pomiarowych do Pomiaru Wielkości Elektromagnetycznych, KT 72 ds. Elektroenergetycznego Sprzętu Ochronnego i do Prac pod Napięciem, KT 73 ds. Projektowania i Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych o Napięciu Powyżej 1 kV Prądu Przemianowego (1,5 kV Prądu Stałego) oraz Ograniczników Przepięć, KT 74 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Wysokonapięciowej, KT 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej, KT 80 ds. Ogólnych w Sieciach Elektroenergetycznych, KT 104 ds. Kompatybilności Elektromagnetycznej i KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej;**
- **TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.** do **KT 158 ds. Bezpieczeństwa Maszyn i Urządzeń Technicznych oraz Ergonomii-Zagadnienia Ogólne.**

Odwołania członków Komitetów Technicznych

W sierpniu Prezes PKN odwołał z członka KT:

- **Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o.** z **KT 120** ds. Jakości Wody - Badania Mikrobiologiczne i Biologiczne
- **EnergiaPro SA** z **KT 72** ds. Elektroenergetycznego Sprzętu Ochronnego i do Prac pod Napięciem i **KT 304** ds. ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej
- **ENION SA** z **KT 53** ds. Kabli i Przewodów, **KT 71** ds. Elektrycznych Przyrządów Pomiarowych do Pomiaru Wielkości Elektromagnetycznych, **KT 72** ds. Elektroenergetycznego Sprzętu Ochronnego i do Prac pod Napięciem, **KT 73** ds. Projektowania i Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych o Napięciu Powyżej 1 kV Prądu Przemianego (1,5 kV Prądu Stałego) oraz Ograniczników Przepięć, **KT 74** ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Wysokonapięciowej, **KT 77** ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej, **KT 80** ds. Ogólnych w Sieciach Elektroenergetycznych, **KT 104** ds. Kompatybilności Elektromagnetycznej, **KT 304** ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej
- **Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne** z **KT 296** ds. Dezynfekcji i Antyseptyki
- **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Spinpol H. T. Cedro, Ziółkowska Sp.J.** z **KT 55** ds. Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych
- **TAURON Dystrybucja GZE SA** z **KT 104** ds. Kompatybilności Elektromagnetycznej i **KT 304** ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej
- **Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii im. gen. Karola Kaczkowskiego** z **KT 104** ds. Kompatybilności Elektromagnetycznej.

PRENUMERATA Polskich Norm

Dzięki temu zyskasz:

- **RABAT - 20%** od ceny katalogowej dla wszystkich prenumeratorów
- **Aktualną informację.** Będziesz otrzymywał co miesiąc wszystkie nowo opublikowane produkty z zamówionych dziedzin, grup lub podgrup ICS
- Jeżeli w danym miesiącu nie ukaże się żaden z zamówionych produktów normalizacyjnych zostaniesz o tym poinformowany

Podstawą prenumeraty jest szóste wydanie Międzynarodowej Klasyfikacji Norm (ICS), z którą można zapoznać się na stronie <http://www.pkn.pl>

Kontakt:
Polski Komitet Normalizacyjny
Wydział Sprzedaży i Marketingu
tel. 22 55 67 830; 22 55 67 741; 22 55 67 694
fax: 22 55 67 787
e-mail: wsmsekr@pkn.pl

Zamów roczną prenumeratę na:

- Polskie Normy - PN
- Zmiany do Polskich Norm
- Polskie Dokumenty Normalizacyjne - PKN

ICS (International Classification for Standards) to Międzynarodowa Klasyfikacja Norm.

Jest podstawą do szeregowania dziedzinowego norm w katalogach norm międzynarodowych, regionalnych i krajowych, a także podstawą systemu prenumeraty. Może być również stosowana do klasyfikacji norm i dokumentów normatywnych w bazach danych, bibliotekach, itp.